

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPAABONAMENTUL
Pe un an . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 3 50 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Chestiunea socială

O problemă veche, cât omenimea — Singura ei soluție este cea indicată de Isus

de A. C. Albinus.

Citind pilda Mântuitorului cu bogatul și săracul Lazăr, îți vine în minte vechea și încă nedeslegată chestiune socială. Este atât de veche problema aceasta, cât de veche este omenimea. Până unde pătrunde istoria în trecutul întunecat al popoarelor, aflăm clase sociale care trăiau în belșug — ca și bogatul evangheliei, îmbrăcat în purpură și vison și veselindu-se în toate zilele luminat — și clase sălăcite de mizerie și suferințe. În foamea și durerea, în durerea și suferințele săracului Lazăr, pare întruchipată toată jalea și sbuciumul tuturor năpăstuiților din lungul șir al necurților, heloși și parii, sclavi și iobagi, și întreg amarul celor ce sufăr azi: Bolnavii și orfanii, orbii și ologii, văduvele și orfanii.

Clasele desmoștenite s'au sculat de neamărate ori, în cursul vremilor, pentru revenirea dreptului lor la viață și existență. Și pământul s'a roșit de sângele asupritorilor și asupriților. Aceste revoluții sociale, însă, n'au putut să rezolve grava problemă. Atât, că s'a schimbât, din vreme în vreme, felul opresiunii. Ori, cum ne arată pilda bolșevismului rusesc, s'a răsturnat ordinea socială, făcând din asupritori, asupriți, și din asupriți asupritori.

Aceste revoluții sângeroase nu și-au atins scopul. N'au fost în stare să șteargă deosebirea de clase, necum să aline durerile celor năpăstuiți de soartă. Și, e natural. Doar aceste revoluții au fost rezultatul urii.

Adevărata revoluție socială, care poate să netezească asperitățile dintre deosebitele clase și să aline și să lecuiască ranele izvorâte din război, este cea indicată de Hristos: Revoluția dragostei. În baza preceptului hotărât al întemeietorului creștinismului, dragostea este temelie și temelie așezărilor sociale. Dragostea trebuie să fie copcia între om și Dumnezeu, și dragostea trebuie să unească între sine pe fiii acelui-ași Părinte ceresc.

De fapt, această poruncă divină a produs revoluție pașnică, grandioasă în urmări. Dela început, creștinii s'au numit frați, fără să facă deosebire între greci și barbari, între liberi și sclavi. Ei toate le aveau de obște, căci bogații puneau prisosul avuției lor, la picioarele apolitorilor.

Revoluționarii dragostei creștinești au schimbat fața pământului. Patricienii încreștinați își eliberează sclavii. Latini se amestecă cu barbarii, împrumutându-le limba și comorile culturii, și primind, în schimb, vigoarea trupului și a acestora. Iar creștinismul imprimă nouilor popoare pecetea vigoarei sufletești.

Apostolii creștinismului nu s'au mulțumit să fie numai încreștinătorii nouilor popoare,

ci le-au dat și educație. I-au așezat în sate și orașe. Au construit drumuri, au durat poduri, au secătuit bălți, au spart cu plugul pământul, până atunci nelucrat. Au întemeiat școli, au clădit spitale pentru tot soiul de bolnavi, ospicii pentru streini, azile pentru copiii lepădați, au căutat și au aflat leac pentru toate suferințele omenești. „Dacă am înșira — zice Chateaubriand — toate nefericirile care pot să copleșească trupul și sufletul omenească, lângă fiecare durere am putea să așezăm câte un ordin călugăresc, care s'a dedicat să aline această durere“.

Iar noi, admirăm revoluția franceză și, ca mâine poate, pe cea rusească, și uităm de revoluția pașnică a dragostei creștinești, care a creat cultura și civilizația, ale căror roade ne bucurăm.

Dar avem pildă mai apropiată. Neamul nostru, îndatăce o mică parte din el s'a altoit în arborele bisericii vii a lui Hristos, a simțit pulsul dătător de viață al dragostei creștinești. Unirea religioasă a făcut nu numai minunea resurecțiunii naționale, ci a fecundat sufletul poporului, făcând să răsară din sărăcia Românilui, bogate opere de binefacere. Biserica unită a dat neamului lungul șir de arhierii întemeietori de așezăminte culturale și de ocrotire socială. Cât de admirabilă e figura arhierului, care mănca odată în zi, iar în postul mare nu mânca nimic de Duminecă până Miercuri, și de Miercuri până Vineri, ca să ajungă cât mai multe *fărmături* dela masa sa, copiilor săraci, care învățau la cea dintâiu școală românească. Câți orfani binecuvintează, împreună cu mine, memoria arhierului din Oradea, trecut la cele veșnice la începutul acestui secol: *Milostivul episcop* se hrănea cu mămăligă, ca să poată cruța cât mai mult pentru sutele de orfani adăpostiți în internatele întemeiate de dânsul.

Acest sentiment de dragoste jertfitoare a pătruns adânc în sufletul poporului nostru. Dovadă sunt bisericile și școlile durate în toate satele românești.

De o vreme încoace, însă, a scăzut dragostea creștinească în mijlocul nostru. Spiritul de jertfă e schimbat cu egoismul strâmt, idealismul cu materialismul brutal și acaparator. Și acest spirit păcătos, adevărat păgânism modern, cuprinde pe nesimțite toate vârstele și toate clasele. Pare că și noi, preoții, suntem stăpâniți de acest mamon al materialismului. Măinile noastre se întind spre aproapele nostru, păstoriții noștri, nu pentru a da, ci mai mult pentru a lua.

O primejdie, dintre cele mai mari, pentru

viitorul bisericii noastre sfinte. Răul trebuie împiedecat cu orice preț și cât mai grabnic. Deci preoții să reia firul operelor de binefacere alcătuite de marii înaintași. Cu exemplul lor, să nutrească spiritul de jertfă al credincioșilor și să-i dea o îndrumare sănătoasă. În acest scop, la toate societățile noastre religioase — reuniuni mariane, ale sfântului Pavel ș. a. — să se formeze câte o secție caritativă.

Sunt atâtea răni de tămăduit și atâtea dureri de alinat. E nevoie de întreaga dragoste creștinească, căci potopul de lacrimi nu se va opri, decât sub puterea binefăcătoare a dragostei creștinești.

Cincizeci ani de canonicie. Ultimul număr al „Sionului românesc“ din Lugoj ne anunță o rară sărbătoare: *jubileul de 50 ani de canonicie a Ilustrității Sale Ioan Madincea*, care, cu cei 62 ani de preoție ai săi, este în aceeași vreme și cel mai bătrân preot al eparhiei Lugojului.

Jubileul s'a ținut în ziua de 5 Septemvrie c., când pâr. canonic Madincea, asistat de colegii săi, a mulțumit lui Dumnezeu prin o sf. liturghie celebrată în catedrala din Lugoj, tixită, din acest prilej, de tot ce are Lugojul mai bun. Discursul festiv l-a rostit acolo pâr. canonic Dr. Nicolae Brînzeu, care trecând în revistă viața laborioasă a jubilarului, ajuns la vrâsta patriarhală de 85 ani, a știut să sublinieze într'ansa momente cari au înduioșat întreaga asistență. După serviciul divin, lumea a trecut la casa jubilarului, unde s'a continuat sărbătorirea venerabilului canonic și prelat papal, care modest și nepretențios a muncit o viață întreagă.

Ne alăturăm și noi, cu dragă inimă, la urările de bine ale celorce au ținut să facă din ziua de 5 Septemvrie o sărbătoare atât de frumoasă Ilustrității Sale Madincea.

Di ministru al instrucțiunii și blogoslovenia patriarhului. Chestia privește noua facultate de teologie a bisericii ortodoxe române, în jurul căreia a fost — după cum se știe — o luptă din cele mai grele între Chișinău și Iași, cari ambele doriau noua școală superioară între zidurile lor.

Se știe și aceea, că *guvernul s'a decis pentru Chișinău* și gazetele anunță chiar și inaugurarea ei solemnă, pe ziua de 8 Noemvrie (sf. arhangheli Mihail și Gavril). Cu toate acestea lupta pare a nu fi încheiată, întrucât *înaltele cercuri ale ortodoxiei*, în frunte cu însuși patriarhul Miron, *socotesc această ignorare a avizului sf. Sinod — care s'a pronunțat pentru Iași — drept o sfidare*, care nu poate avea darul să înalte prestigiul ortodoxiei. O scrisoare a patriarhului, în care acesta venia să sprijinească în fața ministerului, cu o întreagă serie de argumente, hotărîrea dată de sf. Sinod contra Chișinăului, spunea limpede, că „*consimțământul și blagoslovenia*“

sunt exclusiv pentru Iași și cu toate acestea d. ministru Petrovici nu s'a simțit îndemnat să onoreze acest punct de vedere.

Ba, d. Petrovici a mers chiar mai departe. Interviewat asupra chestiunii — în urma publicității ce s'a dat de curând scrisorii pomenite a patriarhului, — dsa a declarat următoarele:

„Atât timp, cât voi fi ministru de instrucție, voi guvernarea și înfăptui după inițiativele mele, nu după acelea ale altora. *Eu nu sunt biroul de înregistrare al sf. Sinod.* Sinodul își poate exprima *desiderate* și înțeleg perfect să ascult, atunci când îmi spune că mai trebuie o facultate de teologie. Îi recunosc însă mai puțin dreptul de a-mi indica locul unde să o înființez, asta fiind treaba guvernului și în special treaba ministrului de instrucție...

„Eu sunt definitiv hotărât pentru Chișinău și nu mă poate emoționa nici un fel de campanie, cel mult o pot deplânge și osândi pentru jignirea imprudentă care se aduce Basarabiei necăjite, zugrăvind-o ca improprie de-a avea o școală superioară cu caracter românesc. Seriozitatea argumentelor, care pledează în favoarea Chișinăului, a fost strălucit confirmată de votul unanim al marelui consiliu al universitarilor din Iași.

„In orice caz moțiunea universității din Iași mă leagă mult mai tare ca opiniunea sf. Sinod, chiar dacă ar fi să risc o anatema“.

Iată deci o înaltă școală de preoție, privitor la înființarea căreia cuvântul hotărâtor nu este al sf. Sinod, suprema autoritate a bisericeii „dominante“.

Biata ortodoxie!

Infalibilitate „de iure“ și „de facto“. Deosebirea dintre aceste două infalibilități o face d. Nae Ionescu, care ocupându-se (în numărul dela 20 Oct. al ziarului „Cuvântul“) de conflictul ivit între Sf. Sinod și „congresul

bisericesc“ al aceleași ortodoxii, afirmă că *sf. Sinod a greșit, ce-i drept, „de facto“, el nu și-a pierdut însă prin aceasta și infalibilitatea sa „de iure“.*

Chestiunea este aceasta: Sf. Sinod a hotărât ca odată cu noua delimitare administrativă să se facă și o nouă delimitare a eparhiilor, urmând întru toate noile hotare fixate de legea administrativă. Congresul, la rândul său, a fost de altă părere și — gândindu-se mai ales la Românii ortodocși de dincolo de hotarele țării, cari altfel n'ar mai putea fi îngrijiți de autoritățile bisericești ale ortodoxiei române — a hotărât, chiar cu aprobarea patriarhului, că eparhiile să rămână pe lângă vechile lor granițe.

Păreră d. Nae Ionescu acopere pe aceea a congresului, spunând că sf. Sinod va trebui să revină. Și fiindcă dsa ține la calitatea sf. Sinod de-a fi infalibil chiar și în chestii de ordin *administrativ*, cum este aceasta, a găsit o soluție a inconvenientului *greșelii* făcute de Sinod în afirmarea infalibilității lui „de iure“, care — chipurile — n'a fost atinsă, ori, cum spune dsa, „care nu poate fi pusă în dubiu prin această greșală“.

Iată deci o biserică, în care infalibilitatea se extinde și asupra altor lucruri decât cele de credință și morală! Și iată o infalibilitate, care, deși știrbită esențial prin o greșală de fapt, tot mai există „de iure!“

Ciudate doctrine, dle Nae!

Săptămâna politică.

Cea mai însemnată manifestare a politicii interne din timpul din urmă este fără îndoială *fusiunea partidului național și cel țărănesc*, ratificată cu mare însuflețire în congresele dela 10 Octombrie a acestor partide. Ideea unei alianțe mai strânse dintre aceste două partide, înfrățite demult prin urmărirea aceluiași ținte, este de acum un fapt împlinit, și noul partid

național-țărănesc, pus sub șefia dlui Iuliu Maniu, este azi, după părerea unanimă a tuturor, cea mai de seamă realitate politică a țării.

— Cea mai hotărâtoare dovadă a acestei afirmații este împrejurarea, că *sesiunea parlamentară a fost prorogată pe timp de o lună*, urmând a se deschide abia la 14 Noembrie. Drept cauze ale acestei prorogări cu totul neobișnuite se invoacă lipsa de proiecte de legi ale guvernului, chestiunea încă tot nearanjată a tratatului italo-român, greutatele inerente unei mari remanieri ministeriale și atâtea altele, dar alături de ele, și chiar în fruntea lor, este a se pune formidabila forță opozițională, pe care o reprezintă noul partid.

— Nevoia unui nou budget și trecerea câtorva legi cari nu se mai pot amâna, cer totuși ca actualul guvern să conducă, măcar până la primăvară, treburile țării. Obținerea ratificării și din partea Italiei a tratatului referitor la Basarabia și *un mare împrumut străin*, care se sperează în legătură cu ultimele evenimente politice și cu călătoria în America a M. Sale Regina, ar putea să-i asigure pentru acest timp chiar o guvernare liniștită.

— În scopul acesta este însă neapărată nevoie de potolirea frământărilor interne născute pe *chestia remanierii*. Politica economică a dlui Garofild, ministrul domeniilor, secundată de subsecretarul de stat dela finanțe, d. Manolescu, este în grea divergență cu aceea a ministrului de finanțe, d. I. Lapedatu, socotit — se pare, cu mult temei — drept un exponent al politicii economice a liberalilor, și situația aceasta nu poate să mai dăinuiască mult timp. Dar limpezirea ei implică greutatea cel puțin tot atât de mari, încât este aproape cu neputință a face orice prognostic în această materie. Sigur e numai, că d. general Averescu nu poate fi prea încântat de puterea, pe care o deține.

— Un alt moment însemnat al politicii interne, adus în legătură cu *întâlnirea la Paris a M. Sale Regina cu fostul moștenitor*

Foiața „Unirii“

Francisc Hubic.

Un reformator al muzicii noastre bisericești.*)

Mai multă lume l-a admirat și-l admiră, decât îl știe. Sunt mult mai mulți cei, pe care arta sa neîntrecută i-a mișcat, i-a înălțat până în sferele adevăratului extaz, decât cei ce-au luat totodată cunoștință de persoana sa. Căci d. Francisc Hubic, înainte de-a fi compozitor laic, e compozitor bisericesc. Și lumea, pe care o moralizează mai mult cântecul dintr'o biserică, decât celelalte forme ale ritualului sau predicile, se mulțumește de obicei să se lase transportată fără să întrebe în dreapta și în stânga de autor.

Și, pe deasupra, d. Francisc Hubic mai este și cel mai nepretențios dintre compozitorii noștri. Cu modestia aproape depersonalizatoare, cu care se strecoară prin viața de toate zilele, printre oamenii comuni, printre credincioșii pe care-i păstorește, printre prieteni și cunoscuți, trece și prin viața artistică fără să știe ce e aceea: A da din coate. N'a făcut gură, ci numai a muncit. Nu și-a făcut niciodată reclamă, ca atâtea nulități muzicale, și totuși a pătruns și a rămas pe poziții, pe care, și de

pătrunde dând ca alții din coate, nu se menținea de era numai ca alții. În vreme ce se face vâlvă — adesea până la exasperare — în jurul câte unei bucăți profane a cuiva, a cărei existență de amibă durează de obicei cât moda, „Liturgia“ dlui Francisc Hubic și alte câteva compoziții muzicale religioase ale sale, și-au făcut fără paradă dar definitiv și glorios intrarea în biserici pretențioase. Încă de pe vremea stăpânirii ungurești, când atât de puțină lume de aici, din Austria, Franța și aiurea știa că trăește în umila localitate bihoreană Beiuș umila persoană a profesorului și preotului Francisc Hubic, compozițiile sale s'au făcut cunoscute credincioșilor unor repute biserici din București, din Sinaia, din Viena, etc., menținându-se într'o unanimă apreciere.

De-atunci e o bucată de vreme. În mai bine de zece ani se pot demoda gloriei, se pot întuneca, pot să dispară, cariera artistică a profesorului dela Beiuș din ținutul Bihorului înaintează însă ascendent, dar tot atât de netrimbițată. „Liturgia sfântului Ioan Gură de Aur“, psalmii muzicalizați după spiritul bisericii românești, vecerniile și celelalte compoziții ale sale de până în 1918, au fost numai începutul. D. Hubic a venit curând după aceasta cu o inovație prea mare ca să se fi putut populariza, sau (mai cinstit) prea netrimbițată, ca să fi putut fi impusă pe cât trebuia: Era *corul bisericesc cu orchestră*; adoptarea Liturghiei și a unora dintre celelalte melodii religioase ale sale la cor și la orchestră în același timp.

Întâia știre a acestei fundamentale creații a părut bizară. Ceeace întreprinsese profesorul dela Beiuș se părea unora grotesc poate, poate

o simplă încercare fără posibilități de introducere în biserica românească.

D. Hubic a făcut prin Ardeal un scurt turneu cu această „noutate“ muzicală. Efectul a fost încântător cu toate că experimentul se făcea în săli destul de improprii. Mai târziu, când d. Hubic s'a mutat la Oradea-Mare și a introdus corul cu orchestră în catedrala unită de-acolo, unde noua muzică religioasă are toate condițiile prielnice, s'a văzut, și cine vrea n'are decât să constate în fiecare și de sărbătoare, că nu e nimic grotesc, nimic neiertat, ci numai grandios în ceea ce a gândit, simțit și alcătuit părintele profesor Fr. Hubic.

Acum câțiva ani, când apărea în București cotidianul unit „Albina“, d. Francisc Hubic a publicat acolo o serie de foiletoane în chestiunea aceasta. Demostră că „inovația“ sa, corul bisericesc cu orchestră, nu o decât o revenire la muzica bisericească străveche. Pagubă că ziarul acela n'a avut o mai mare publicitate și astfel nu s'a putut încinge în jurul importante teme ridicate de compozitorul din Bihor, discuția ce se cuvenia. Socotim prin urmare, că facem bine trimițând pe doritorii de-a se interesa mai deaproape de cele spuse până aici, la colecția ziarului indicat.

Cu această mențiune, putem să adăugăm că profesorul Hubic s'a transpus în centrul unei probleme care nu e de loc ușoară și lipsită de importanță. Ideia corului cu orchestră, luată din studiul trecutului muzicii bisericești răsăritene, l-a îndemnat pe compozitor spre cercetările cele mai interesante în domeniul acesta, urmărind evoluția acestei atât de vechi muzici, cu gând de a-i putea disocia elementele și a ști

* În legătură cu cele publicate de curând (numărul dela 4 Septembrie c.) despre regretatul artist *Iacob Mureșianu*, dăm acum din peana aceluiași autor, frumoasa apreciere a calităților artistice ale cunoscutului nostru profesor dela Oradea. Le reținem — pentru cinstea ce o fac bisericii noastre — după ziarul „Cuvântul“ din București. N. R.

Carol, este zvonul despre readucerea în țară a acestuia. Gazetele au anunțat chiar și o plecare la Paris a dlui I. C. Brătianu, dar un comunicat al Casei regale apărut pe ziua de Miercuri desminte categoric toate combinațiile de această natură. Să așteptăm deci pentru a vedea dacă a intervenit aici ceva neașteptat, dar totul a fost numai un balon de încercare.

Știri mărunte.

Personale. Continuând a ne ocupa de boala I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit, ținem să anunțăm Ven. Cler și pe toți credincioșii bisericii noastre, că rana dela picior prezintă din nou simptome mai îngrijorătoare, încât nu i este posibil, să se ajungă la o nouă intervenție chirurgicală. — Cu toate acestea sunt bune nădejdi pentru însănătoșarea marelui nostru bolnav.

— Săptămâna trecută Blajul a avut un naspe distins, în persoană pâr. Gervais Quénard, generalul dela Roma al părinților Assumptioniști, care, însoțit de pâr. Saturnin Aube, vizitează casele din România ale acestui ordin călugăresc.

— P. Ven. Ordinariat a numit pe pâr. Iosif Raica de paroh la Boos, iar pe pâr. Alexandru Circa de paroh la Ogra.

Concurse. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc publică, cu terminul de 20 Noemvrie, concurs la următoarele parohii: *Silivașul român* (prot. Mureș-Uioara), *Peștelea* (prot. Aiud), *Căminul mic* (prot. Cluj), *Telec* (prot. Giurgeu) și *Ogari* (prot. Mureș-Săcuime).

— P. Ven. Ordinariat de Oradea publică, cu terminul de 15 Noemvrie, concurs la *Andrid* (prot. Eriu) și *Chilia* (prot. Codru).

Pentru o statuie lui Caragiale. Sub prezidiul dlui ministru al artelor s'a pornit de curând o mișcare pentru ridicarea unei statui marelui nostru mare scriitor. Fondul necesar ar fi să se adune din contribuție publică, și în primul loc chiar din acelea ale publicului iubitor de artă. În scopul acesta Teatrul Național și opera din București s'a oferit să pună o taxă de câte 1

leu pe fiecare bilet, contribuind și altfel cu sume mai însemnate la realizarea acestui frumos gând.

Dacă pilda aceasta va fi imitată și de celelalte teatre, piața Victoriei (între ministerul de externe și institutul geologic), unde e vorba să se așeze, își va avea destul de curând momentul său, și încă unul vrednic de geniul marelui nostru scriitor.

Locale. Marți la sf. Dumitru, va predica în catedrală Reverendul Dumitru Suciu, exactor arhidiecezan, iar Dumineca viitoare, a săptămânei a cincea după Înălțarea sf. Cruci, pâr. Ioan Moldovan, profesor la liceul de băieți.

— *Lucrările dela Institutul recunoștinței* continuă cu zor, așa că — dacă timpul va fi favorabil — cele două aripi de margine pot fi până pela sfârșitul lui Noemvrie sub coperiș. La capela arhierilor lucrul, fiind mai migălos, merge ceva mai anevoie, dar anul viitor se va putea încheia, sperăm, și această lucrare monumentală.

— Poimăine, Luni, în 25 Octomvrie, se va da în sala de gimnastică a liceului o *reprezentare teatrală* din partea unei alese trupe a Teatrului național din București, în frunte cu d. Demetriade. — Inceputul la orele 20 și jumătate.

Străpungerea tunelului Teliu. Măine, în 24 Octomvrie, se va sărbători oficial străpungerea tunelului Teliu de pe noua linie în construcție Brașov-Nehoiși-Buzău. Dintre cele 9 tunele proiectate pe această linie, tunelul acesta este cel mai lung. Întrecând cu cei 4377 metri ai săi toate tunelele din țară. Noul tunel executat de firma I. Berger din Berlin, străbate, în linie dreaptă și cu o rampă continuă de 10 la mie, prin catena masivului carpatic, care separă bazinele apelor Oitului și Buzăului, ridicându-se până la cota maximă de 715 m., așa că această linie încalcă șirul Carpaților cu 325 m. mai jos decât linia Brașov-Predeal-Ploiești. Aranjat pentru linie dublă, tunelul Teliu are o lățime până la 8'60 m., și o înălțime de 6'75, spre a putea fi folosit și pentru linie electrică. — Bunele rezultate atinse prin construirea acestui tunel vor trebui să îndemne oficialitatea să se gândească și la construirea unui tunel de bază pe sub Carpații Predealului.

Sesiunea de toamnă a bacalaureatului. Cunoscându-se rezultatul examenelor de bacalaureat din sesiunea de toamnă, îi dăm, după datele oficiale, în următoarele: În întreaga țară s'au prezentat 3674 candidați și au reușit 1720. După provincii aceste cifre se repartizează astfel: În vechiul regat s'au prezentat 1954 și au reușit 919 (47%), în Ardeal s'au prezentat 1053 și au reușit 524 (49.76%), în Bucovina s'au prezentat 357 și au reușit 139 (38.93%), iar în Basarabia s'au prezentat 310, reușind 138 (44.51%). — Ardealul nostru stă deci în fruntea tuturor provinciilor.

Cărți & Reviste.

MIHAIL SADOVEANU: *Din țara de dincolo de negură.* Povestiri de vânătoare. Editura „Cartea Românească”. București. 1926. Prețul 120 Lei.

Intr'o splendidă ediție pe hârtie de lux, marele prozator al neamului nostru ne dă în cele 18 povestiri ale acestei cărți o nouă măsură a talentului său. Măruntele ghidușii ale unor povestiri de vânătoare, pe cari citindu-le nu poți să nu le urmărești până'n capăt, se încheagă sub puterea de uriaș al acestui genial povestitor într'o minunată apoteoză a țării și neamului, din sufletul cinstit al cărora sunt rupte. — Le recomandăm cu toată caldura.

Dr. ALEXANDRU NICOLESCU: *Papii și opera lor.* („Biblioteca pentru clasa cultă” Nr. 4). Lugoj 1926. Prețul 50 Lei.

În seria studiilor, pe cari Preasfințitul Lugojuului a început să le tipărească pentru intelectualii noștri, a intrat de astădată această frumoasă contribuție asupra

cele mai însemnate instituții a bisericii Domnului, care este Papatul. Împărțită în 15 capitole, această lucrare — în care credința se înfrățeste cu știința, fără să poți spune care dintre ele a dobândit mai mult de pe urma torărășiei cu cealaltă —, ne prezintă papismul sub toate aspectele lui, stăruind în chip special asupra părților cari pot să apropie intelectualitatea română de sufletul veșnic sbuciumat după ideal al acestei dumnezeiești instituții. „Papii și științele”, „Papii și artele”, „Papii și caritatea”, sunt capitole, cărora dacă mai adăugăm și cele 12 pagini în cari sub titlul „Papii și Români” ni-se prezintă partea specific românească a acestei cărți, am subliniat pagini, pe cari orice intelectual român le va citi cu adevărată bucurie și mângâiere sufletească.

P. FELIX RAFFAELI: *Viața sf. Francisc din Assisi*, alcătuită cu prilejul centenarului al VII-lea dela moartea lui (1226—1926). „Biblioteca populară catolică” Nr. 14. Halaucești. 1926. Prețul 15 Lei.

Cu multă dragoste de cauză, autorul — el însuși un fiu al sf. Francisc — ne dă în această cărțică de abia 120 pagini tot ce poate să aprindă o inimă de creștin la admirarea binefăcătoare a eroismului acestui mare sfânt catolic, care cu drept cuvânt a putut fi numit „chipul viu al lui Isus Hristos”. Multe și frumoase ilustrații, închipuind viața și opera sf. Francisc, adaugă farmec deosebit acestei lucrări, care merită o răspândire cât mai largă.

P. OLASZ PÉTER S. I.: *A mai férő életútja.* Editura convicțiului episcopesc. Satu-mare. 1926. Prețul 60 Lei.

„Drumul spre viață” al unui bărbat al zilelor noastre este desigur un titlu care atrage atenția lumii, și când această lume mai știe că celce vrea să o poarte pe acest drum este un călăuz atât de probat ca pâr. Iezuit Olasz, nu e mirare dacă această carte n'a avut lipsă decât de o lună pentru a se epuiza în prima ediție. Tot atât de repede se va desface însă și ediția a doua, pentru că nu este problemă de seamă, care să atingă viața unui bărbat modern și care să nu fie tratată în paginile acestei cărți cu priceperea și dragostea, cari nu pot decât să atragă. — O traducere românească a acestei lucrări ar fi o faptă din cele mai bune.

ARHIVA SOMEȘANĂ *Revista istorică-culturală* Nr. 5. N. S. S. 1926. Prețul 20 Lei.

Este un număr închinat — din prilejul desvelirii bronzului său — memoriei lui George Coșbuc, marelui fiu al ținutului someșan. Amintirile dlor V. Șotropa și V. Merușiu, ca și scrisorile familiare date la iveală de pâr. George Coșbuc, un nepot al poetului, sunt momente cu totul noue, iar studiul dlui N. Drăgan despre „Cele dintâi încercări poetice ale lui G. Coșbuc” varsă și el o nouă lumină asupra vieții și operei lui.

PENTRU RESTANȚIERI. Intrând în ultimul cvartal, rugăm pe toți abonații în restanță cu sumele ce ni-se cuvin, să binevoiască a nu mai amâna plățile, pentru a nu fi siliți să le facem noi provocări, cari înseamnă și noi cheltuieli.

Telefonul „Unirii”

Dr. B. Cluj. Ideea suleată în „Biruinta” e foarte bună, atâta doar, că n'are nimic nou într'ansa. Mijlocul propus este însă un non-sens și ne mirăm foarte mult că s'a găsit un cleric care să lanseze ideea unei apropieri a bisericilor românești prin comisii numite de stat. A te gândi la așa ceva, mai ales în împrejurările date, este o aberație. Nu comisii, ci cu totul altceva să facă statul român, dacă vrea să fie pace confesională în țară: Să nu mai protejeze în nici un chip biserica, „dominantă” în detrimentul bisericii noastre! Acest singur lucru ajunge pentru „înfrățirea” dorită, și chiar pentru a trece mai apoi și la deplina „unificare” sufletească.

Mai multora La întrebările referitoare la catehizare răspundem aici: 1. Apărut în 1923, planul special pentru catehexa din școlile primare s'a împărțit neapărat încă în acel an — tuturor parohiilor din întreaga provincie mitropolitană, așa că el trebuie să existe în toate arhivele parohiale. Il va avea însă desigur și librăria noastră seminarială. 2. Registrele școlii trebuie să stea și la dispoziția preotului catehet, iar dacă directorul ar cere să i-le subtragă, să se intervină la revizorat. 3. Chestia însoțirii elevilor la biserică nu trebuie să fie forțată cu provocare la ordine ministeriale, ci este a se aranja pe cale de bunăvoință. Iar când nici un membru al corpului didactic nu ar fi aplicat să ia această sarcină, este, credem, mai bine, ca elevii să meargă la biserică sub supraveghierea unui elev mai răsărit. 4. Asupra normelor de aplicat la contragerea elevilor din diferite despărțăminte, nu se poate da o regulă generală. Ele se impun mai mult de împrejurări. Se poate totuși recomanda, ca primele două să fie instruite separat, chiar și dacă toate celelalte, cari mai ușor pot fi contrase într'una, n'ar da decât un număr de 20—30 elevi.

Isaia Tolan.

»Biserica și școala«. Arad. Iată ce spune »surata Unirea« în cauza »vampirului« dela Radna: Cel ce V-a trimis informația, referitoare la vorbirile ținute la Radna din prilejul festivităților franciscane, spune singur că »nu a reproduș intocmai floricelele oratorice ale bunului orator« și atunci nu-i eschis să-și fi permis singur o seamă de »floricele« în stare a-l scoate pe orator mai »vampir« decum va fi făcut el pe alții. Presupunând însă, că nu este acesta cazul, n'avem, Vă asigurăm, nici un cuvânt de aprobare pentru el. Ne mirăm numai, cum veniți să apelați pentru dreptate la noi, când ar fi fost așa de ușor s'o găsiți la autoritățile noastre de stat, în drept să reprime orice ieșiri »vampirice«.

T. Bistrița. Din suma de 180 Lei, cu 90 Lei s'a plătit Unirea pe timpul 1. I — 31. III 1926, când s'a trimis la Țicmandru și pe timpul 1. X—31. XII 1926 când se trimite la Bistrița. Restul de 90 Lei rămâne în abonamentul anului viitor. Gazeta se trimite pe direcția Cluj-Dej Bistrița. — Partituri pentru liturgia la Librăria seminarului nu se află. — Pentru cantori și conducător de cor s'ar putea publica concurs. Așa s'ar găsi poate mai repede.

O Suciul de jos. Condițiile de primire și data cursului de cantori se vor fixa abia către sfârșitul anului, când le vom aduce apoi și noi la cunoștința cititorilor noștri.

Parohia rom. cat. Fărăoani. Am primit 180 Lei. Pe anul trecut a-ti avut restanță de 50 Lei. Vă rugăm trimiteți și aceasta sumă.

Dr. B. Murska Sobota (Ingoslavia). Prin banca »Patria« am primit suma de Lei 300.

S. Remetea mare. Am primit 90 Lei. Numerii de pe Septembrie i-am trimis din nou.

Oficiul parohial. Voșlăbeni. Chităm primirea sumei de Lei 150.

B. Baia de Criș. Am primit suma de Lei 180.

Administrația centrală capitulară. Blaj.

Nr. 541 - 1926.

Concurs.

Pentru executarea lucrărilor de încălzire centrală la: „Institutul recunoștinței“ din Blaj, se publica concurs cu oferte închise cu termenul de 10 Noemvrie 1926. Planurile se pot studia la Administrație în orele de serviciu. Lămuriri vor da dnii arhitecți dirigenți ai lucrării: P. Demetrescu și A. Gabrielescu, la șantier în ziua de 27 Octomvrie a. c. orele 9.

Ofertanții vor calcula proiectul, având în vedere cea mai mare economie și partea practică cea mai avantajoasă pentru Institut. Data ultimă pentru înaintare și deschiderea ofertelor se fixează pe ziua de 10 Noemvrie a. c. orele 11 în localul Administrației centrale capitulare din Blaj. Vadiu 5%, în bani, efecte publice, ori scrisoare de garanță dela o bancă.

Blaj, la 21 Octomvrie 1926.

DR. AMBROSIU CHEȚIANU

(164) 1-2

administrator capitular.

Altoi de pomi

și

Altoi de vițe de vie

cu prețurile cele mai convenabile se pot asigura și procura la

TRANSYLVANIA

pepinieră de viță

(165) 1-6

AIUD

Catalog gratuit.

Casă de vânzare

Având 2 odăi, bucătărie, pivniță, grajd, sură și grădină, aproape de gară.

(216) 2-3

Informații la

Mihail Ponecky

frizer Blaj-sat.

Butoaie și butoiașe ieftine,

dela 30 până la 1000 litri, atât pentru vin cât și pentru varză, se află de vânzare la

IOSIF BECHTHOLD

BUTNAR

BLAJ, Str. Regele Ferdinand.

Nimenea să nu-și cumpere butoaie și butoiașe, până nu se convinge cât de bune și de ieftine sunt cele pregătite de mine!

Cercați, și nu vă va părea rău

(207) 6-7

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 8-52

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Bașmale etc., precum și odăjdii bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 38-52

Atențiune

Fabrică românească de clopote din cel mai bun material

Turnătorie de fier și metal

(120) 14-7

Primește orice comande pentru turnat după model sau după obiecte; piese de motoare, mori, mașini etc. până la 2000 kgr. greutate bucată.

Cumpără tuciu vechi și aramă veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.

Atragem atențiunea veneratului Cler asupra societății

„BELGO-ROMANA“

cel mai solid institut de asigurări și reasigurări în România. Asigurări contra focului, cu cel mai redus tarif (în afară de cartel). În relațiune contractuală cu Episcopia Lugojului. Din premiul asigurațiilor în parohie 10% spre scopurile parohiei (în dieceza Lugojului, fondului diecezan). Asigurări pe viață, tipurile cele mai avantajoase și moderne!

DIRECȚIUNEA GENERALĂ: București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ: Timișoara, Bul. Regina Maria No. 6.

(167) 13-24

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun o o o creștin. o o o

Specialități de blănuri la modă

Modele de blănuri

În magazinul de blănuri alui

LOUIS DERY

CLUJ

Str. Memorandului 3

Telefon

12-12.

(366) 4-7